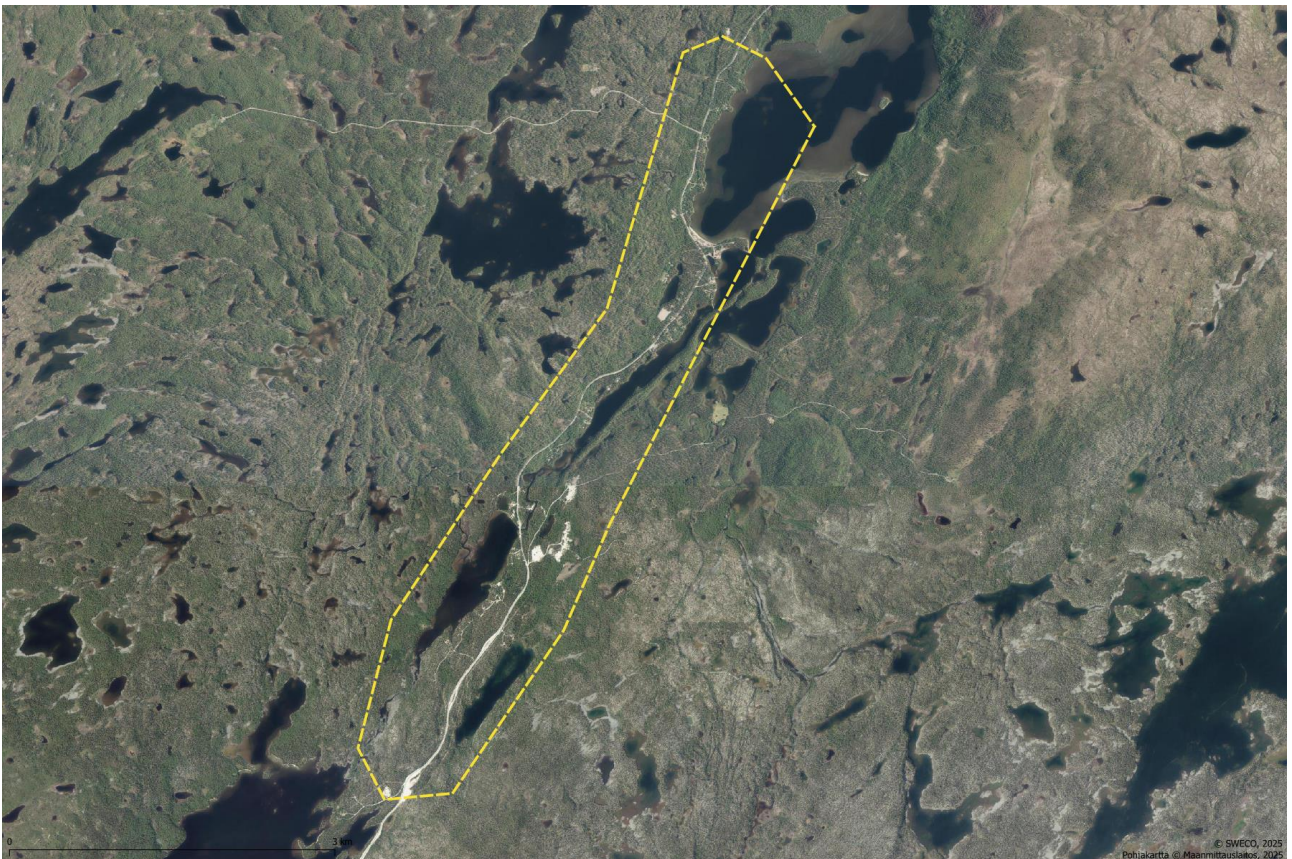

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma

Sevettijärven yleiskaava

Inarin kunta

Sweco Finland Oy

Päiväys
Tekijä

16.5.2025
Elina Marjakangas, Jenny
Jungar

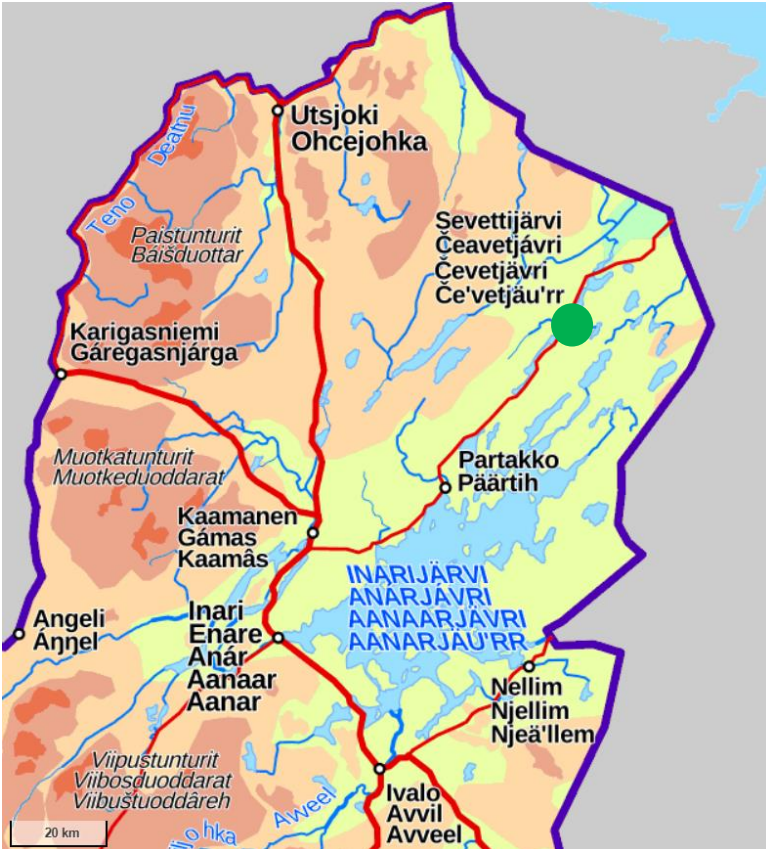
Suunnitelmassa kerrotaan alueidenkäyttölain 63 §:n mukaisesti, miten osallistuminen ja vuorovaikutus sekä kaavan vaikutusten arviointi tapahtuvat kaavaprosessissa.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan voidaan tehdä suunnittelun kuluessa tarkistuksia ja täydennyksiä tarpeen mukaan.

1	Perus- ja tunnistetiedot.....	4
1.1	Suunnittelualue	5
2	Tavoitteet.....	5
2.1	Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet	5
3	Suunnittelutilanne	7
3.1	Maakuntakaava.....	8
3.2	Yleiskaava	9
3.2.1	Yleiskaavan sisältövaatimukset.....	9
3.3	Asemakaavat.....	10
3.4	Rakennusjärjestys	10
3.5	Muut selvitykset ja suunnitelmat	10
4	Työvaiheet ja alustava aikataulu	11
4.1	Aloituvaihe, 3/2025–12/2025.....	11
4.2	Valmisteluvaihe, 4/2025–5/2026	11
4.3	Ehdotusvaihe, 6/2026–10/2027	11
4.4	Hyväksyminen, 11/2027–2/2028.....	12
4.5	Kaavan voimaantulo.....	12
5	Osalliset	12
5.1	Osalliset.....	12
5.2	Osallistuminen	13
6	Vaikutusten arviointi	13
7	Yhteystiedot.....	14

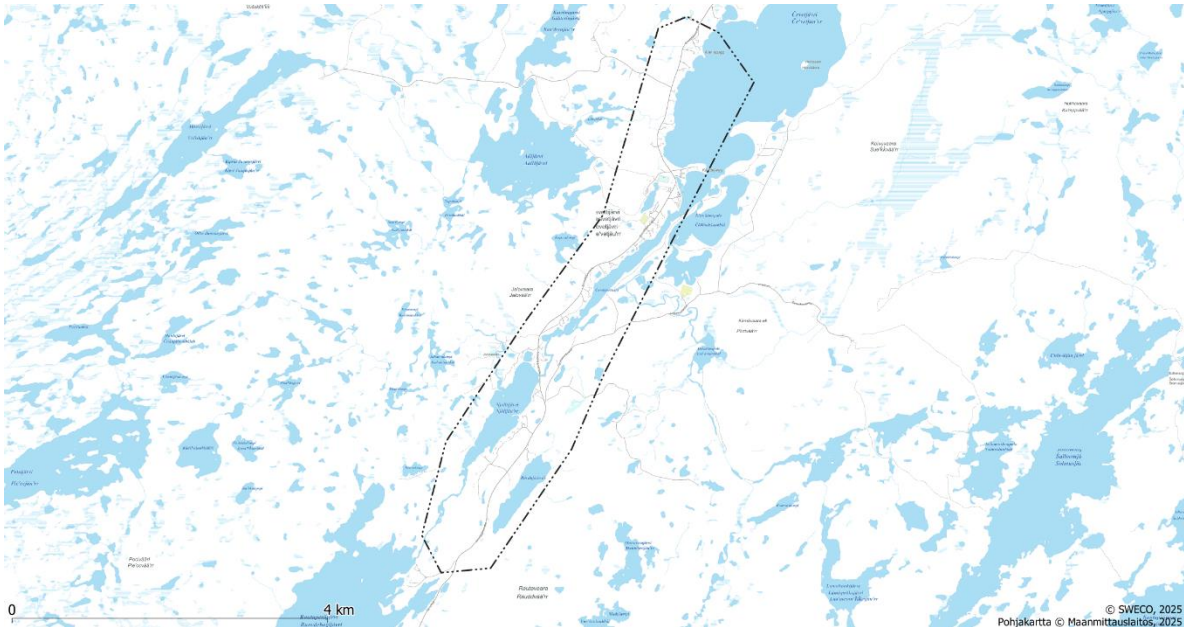
1 Perus- ja tunnistetiedot

Sevettijärven kunta on aloittanut alkuvuonna 2025 Sevettijärven yleiskaavan laatimisen. Yleiskaavan tavoitevuosi on 2050, ja sen tavoitteena on määritellä Martinniemi – Nilijärvi välisen alueen maankäytöllinen kehityskuva yleiskaavallisen suunnittelun kautta. Yleiskaava on tärkeä kunnan kehitystä ohjaava väline maankäytön suunnittelussa.

Kuva 1 Sevettijärven sijainti Inarin kunnassa kuvassa vihreällä.

1.1 Suunnittelualue

Kuva 2 Sevettijärven yleiskaavan aluerajaus.

Yleiskaavan suunnittelualueen pinta-ala on noin 875 ha. Suunnittelualue sijaitsee noin 110 kilometrin päässä Inarin kuntakeskuksesta ja ulottuu lounaasta koilliseen Rautaperänjoen, Nilijärven, Nilijoen vartta Sevettijärven lounaisosaan. Suunnittelualueen läpi kulkee kantatie 92, Sevettijärventie. Alueen maasto on pääosin vesistöihin laskevaa soista matalakasvuista havumetsää, ja asutus on sijoittunut pääosin Sevettijärventien varrelle rantojen yhteyteen. Kyläkeskus sijaitsee Sevettijärven etelärannalla, ja sinne on valmistunut uusi koulu. Metsähallitus omistaa pääosin suunnittelualueen maat, mutta varsinaisen metsätalousmaan osuus on suunnittelualueesta vähäinen. Suunnittelualue on saamelaiden kotiseutualuetta, koltta-aluetta ja poronhoitoaluetta.

2 Tavoitteet

Yleiskaavatyön tavoitteena on määrittellä Sevettijärven Martinniemi – Nilijärvi välisen alueen maankäyttölinen kehityskuva yleiskaavallisen suunnittelun kautta. Tärkeimmät kaavatyön tavoitteet liittyvät Sevettijärven alueen elinvoiman varmistamiseen ja asumisen ja palveluiden pysyvyyden takaamiseen. Yleiskaavaa voidaan käyttää rakennusluvan perusteena rantarakennuspaikoilla alueidenkäyttölain 72 § mukaisesti. Yleiskaavatyö liittyy rantarakentamisen määrittelyyn sekä muiden toimintojen sijoittumiseen Sevettijärven kylällä ja sen välittömässä läheisyydessä.

2.1 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat osa maankäyttö- ja rakennuslain mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää. Alueidenkäyttölain (AKL 24 §) mukaan tavoitteet on otettava huomioon siten, että edistetään niiden toteuttamista maakunnan suunnittelussa ja muussa alueiden käytön suunnittelussa.

Valtioneuvosto on päättänyt valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista vuonna 2000, ja tavoitteita on tarkistettu 2008. Alueidenkäyttötavoitteet on uudistettu, ja uudistetut tavoitteet tulivat voimaan 1.4.2018.

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet käsittelevät seuraavia kokonaisuuksia:

1. Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen
2. Tehokas liikennejärjestelmä
3. Terveellinen ja turvallinen elinympäristö
4. Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat
5. Uusiutumiskykyinen energiahuolto

Tässä kaavatyössä tulee huomioida erityisesti seuraavat:

1. Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen:

- Edistetään koko maan monikeskuksista, verkottuvaa ja hyviin yhteyksiin perustuvaa aluerakennetta, ja tuetaan eri alueiden elinvoimaa ja vahvuuksien hyödyntämistä.
- Luodaan edellytykset elinkeino- ja yritystoiminnan kehittämiselle sekä väestökehityksen edellyttämälle riittävälle ja monipuoliselle asuntotuotannolle.
- Luodaan edellytykset vähähiiliselle ja resurssitehokkaalle yhdyskuntakehitykselle, joka tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen.

2. Tehokas liikennejärjestelmä

- Edistetään valtakunnallisen liikennejärjestelmän toimivuutta ja taloudellisuutta kehittämällä ensisijaisesti olemassa olevia liikenneyhteyksiä ja verkostoja.
- Turvataan kansainvälisesti ja valtakunnallisesti merkittävien liikenneyhteyksien jatkuvuus ja kehittämismahdollisuudet.

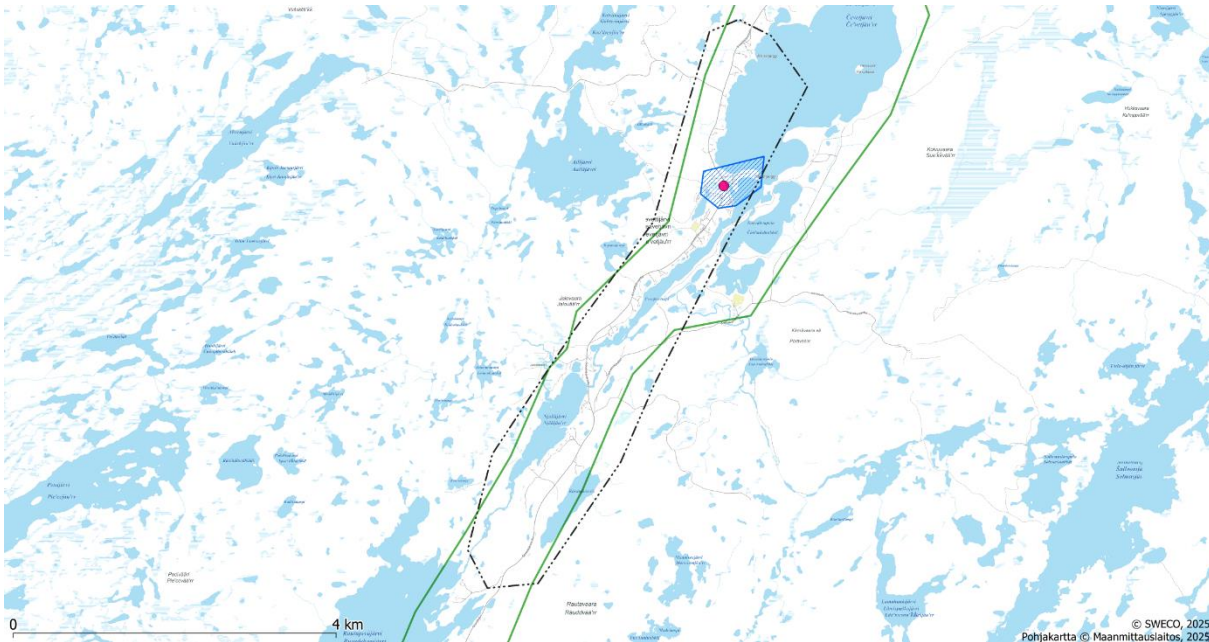
3. Terveellinen ja turvallinen elinympäristö

- Varaudutaan sään ääri-ilmiöihin ja tulviin sekä ilmastonmuutoksen vaikutuksiin. Uusi rakentaminen sijoitetaan tulvavaara-alueiden ulkopuolelle tai tulvariskien hallinta varmistetaan muutoin.
- Ehkäistään melusta, tärinästä ja huonosta ilmanlaadusta aiheutuvia ympäristö- ja terveyshaittoja. Haitallisia terveysvaikutuksia tai onnettomuusriskejä aiheuttavien toimintojen ja vaikutuksille herkkien toimintojen välille jätetään riittävän suuri etäisyys tai riskit hallitaan muulla tavoin.

4. Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat

- Huolehditaan valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvojen turvaamisesta.
- Edistetään luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden ja ekologisten yhteyksien säilymistä.
- Huolehditaan virkistyskäyttöön soveltuvien alueiden riittävydestä sekä viheralueverkoston jatkuvuudesta.
- Huolehditaan maa- ja metsätalouden kannalta merkittävien yhtenäisten viljely- ja metsäalueiden sekä saamelaiskulttuurin ja -elinkeinojen kannalta merkittävien alueiden säilymisestä.

3 Suunnittelutilanne

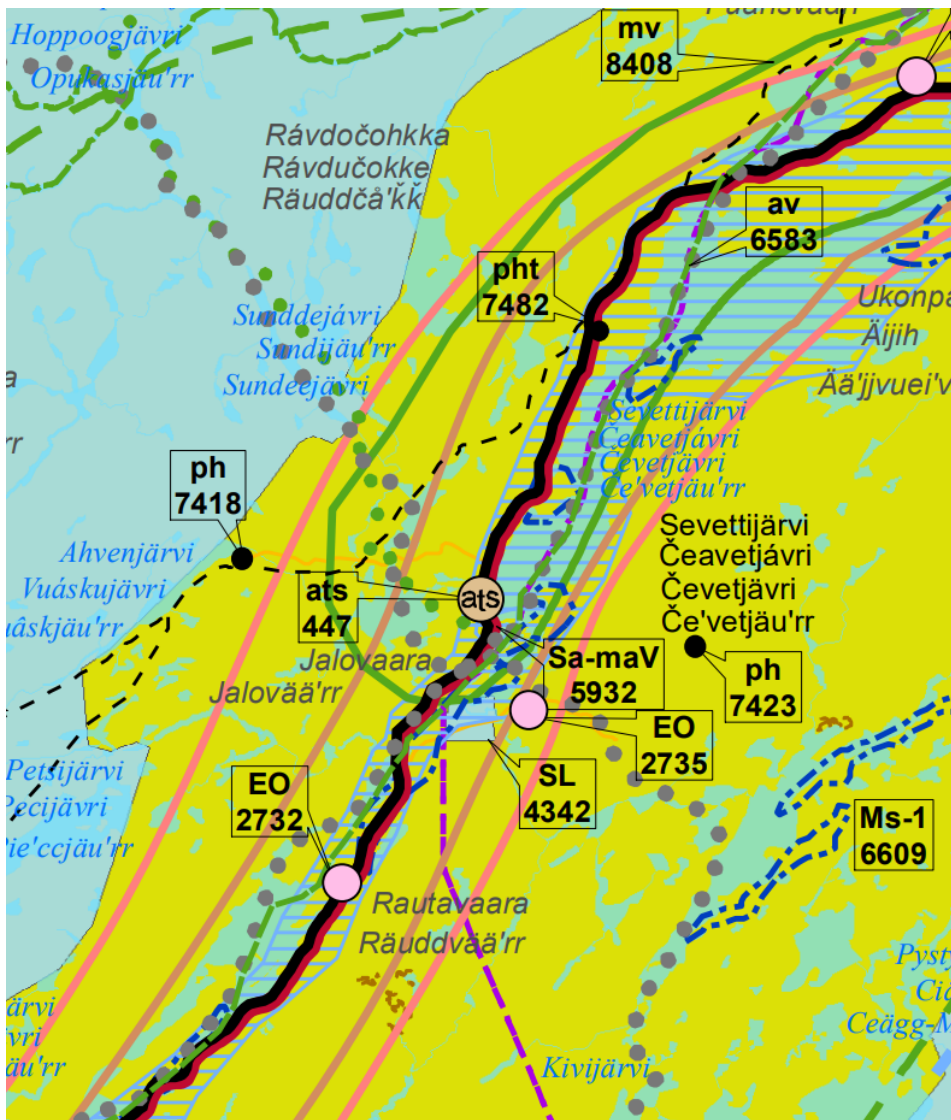
Kuva 3 Suunnittelualue on merkitty karttaan mustalla pistekatkoviivalla, valtakunnallisesti arvokas maisema-alue vihreällä viivalla, valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö sinisellä vinorasterilla ja valtakunnallisesti merkittävä arkeologinen alue sen sisällä punaisella pisteellä.

Suurin osa selvitysalueesta on osa valtakunnallisesti arvokasta maisema-aluetta, *Näämön koltasaamelaismaisemat*, ja Sevettijärven kylä on osa valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä, *Koltasaamelaisten asutuspaikat*. Valtakunnallisesti merkittävän rakennetun kulttuuriympäristön sisällä on valtakunnallisesti merkittävä arkeologinen alue, *Peuralammet*.

3.1 Maakuntakaava

Maakuntakaava on yleispiirteinen suunnitelma, jossa esitetään alueiden käytön ja yhdyskuntarakenteen periaatteet ja osoitetaan maakunnan kehittämisen kannalta tarpeellisia alueita. Maakuntakaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa yleiskaavaa ja asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi.

Suunnittelualueella on voimassa Pohjois-Lapin maakuntakaava 2040. Lapin liiton hallitus on määrännyt 26.8.2024 (§ 102) Pohjois-Lapin maakuntakaavan 2040 tulemaan voimaan maankäyttö- ja rakennuslain 201 §:n mukaisesti.

Kuva 4 Ote Pohjois-Lapin maakuntakaavasta 2040.

Alueelle on maakuntakaavassa osoitettu muun muassa:

- Jäämeren käytävä (LK)
- Matkailun vetovoima-alue, matkailun ja virkistysten kehittämisen kohdealue (mv)
- Maaseudun kehittämisen kohdealue, jolla korostuu saamelaiskulttuuri (mk-1)

- Saamelaiskulttuuri, kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeä alue tai kohde (Sa-maV)
- Ekologinen yhteystarve
- Paliskunnan raja / Esteaita
- Poronhoidon kannalta erityisen tärkeä alue/kohde/aita (ph)
- Moottorikelkkailureitti
- Ulkoilureitti
- Tärkeä tai vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue

3.2 Yleiskaava

Alueella ei ole voimassa olevia yleiskaavoja.

3.2.1 Yleiskaavan sisältövaatimukset

Suunnittelussa huomioidaan alueidenkäyttölain 39 §:n mukaiset yleiskaavan sisältövaatimukset:

Yleiskaavaa laadittaessa on maakuntakaava otettava huomioon siten kuin siitä alueidenkäyttölaissa säädetään.

Yleiskaavaa laadittaessa on otettava huomioon:

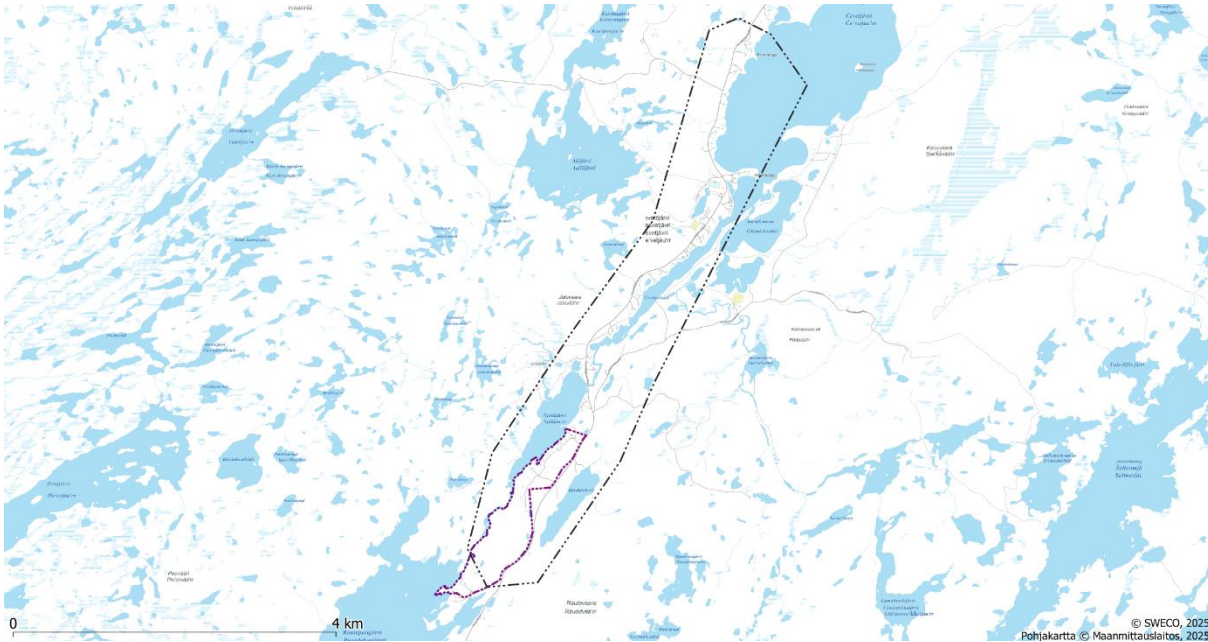
- 1) yhdyskuntarakenteen toimivuus, taloudellisuus ja ekologinen kestävyys;
- 2) olemassa olevan yhdyskuntarakenteen hyväksikäyttö;
- 3) asumisen tarpeet ja palveluiden saatavuus;
- 4) mahdollisuudet liikenteen, erityisesti joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen, sekä energia-, vesi- ja jätehuollon tarkoituksenmukaiseen järjestämiseen ympäristön, luonnonvarojen ja talouden kannalta kestävällä tavalla;
- 5) mahdollisuudet turvalliseen, terveelliseen ja eri väestöryhmien kannalta tasapainoiseen elinympäristöön;
- 6) kunnan elinkeinoelämän toimintaedellytykset;
- 7) ympäristöhaittojen vähentäminen;
- 8) rakennetun ympäristön, maiseman ja luonnonarvojen vaaliminen; sekä
- 9) virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyys.

Edellä 2 momentissa tarkoitetut seikat on selvitettävä ja otettava huomioon siinä määrin kuin laadittavan yleiskaavan ohjaustavoite ja tarkkuus sitä edellyttävät.

Yleiskaava ei saa aiheuttaa maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle kohtuutonta haittaa.

3.3 Asemakaavat

Alueelle ei ole laadittu asemakaavoja, mutta suunnittelualueen eteläosassa on voimassa Nilijärven-Rautaperänjärven ranta-asemakaava. Kaava on hyväksytty Inarin kunnanvaltuustossa 29.1.1998. Lisäksi yleiskaavan suunnittelualueen pohjoispuolella on voimassa Varpuniemen ranta-asemakaava, joka on hyväksytty 18.6.1998.

Kuva 5 Suunnittelualueen rajaus, jonka eteläosassa on suunnittelualueelle ulottuva ranta-asemakaava.

3.4 Rakennusjärjestys

Inarin kunnan nykyinen rakennusjärjestys on hyväksytty Inarin valtuustossa 26.6.2014 § 42. Rakennusjärjestyksen uudistaminen on vireillä, ja tavoiteaikataulun mukaisesti uusi rakennusjärjestys on valtuuston hyväksyttävänä vuonna 2025.

3.5 Muut selvitykset ja suunnitelmat

Aluetta koskien on aiemmin laadittu seuraavat selvitykset:

- Severtijärven kehittämissuunnitelma, Oulun yliopiston arkkitehtuurin laitos, 2009
- Kolttilojen perustamisselvityksiä, Metsähallitus
- Arkeologisia inventointeja
- Kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelma (laadinta käynnistymässä)

4 Työvaiheet ja alustava aikataulu

Osallistumisen ja vuorovaikutuksen järjestämisestä on säädetty alueidenkäyttölain luvussa 8. Suunnittelun aikataulu tarkentuu prosessin edetessä.

4.1 Aloitusvaihe, 3/2025–12/2025

Inarin kunta teki kaavoituspäätöksen 3.6.2024.

Pidetään 1. viranomaisneuvottelu, jossa viranomaisille esitellään kaavan lähtökohdat sekä aiemmin laadittujen ja työn yhteydessä tehtävien selvitysten sisällöt.

Kunta asettaa OAS asetetaan nähtäville. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta saatu palaute kootaan ja siihen laaditaan vastineet.

4.2 Valmisteluvaihe, 4/2025–5/2026

Käynnistetään osayleiskaavaa palvelevien selvitysten laadinta. Yleiskaavatyön yhteydessä tullaan laatimaan seuraavat selvitykset/ osaselvitykset:

- Luontoselvitys
- Maisema- ja kulttuuriympäristöselvitys
- Arkeologinen selvitys
- Maaperä- ja rakennettavuuskartoitus
- Rakennetut kulttuuriympäristöt ja rakennusinventointi
- Väestökehitys ja ennusteet
- Saamelaiskulttuuri, poronhoito ja elinkeinot
- Virkistys ja matkailu
- Viheralueverkosto
- Rakentamistehokkuus ja tiivistämismahdollisuudet
- Yhdyskuntatalous
- Meluselvitys
- Palvelurakenne / julkiset ja kaupalliset palvelut
- Liikenneverkkoselvitys
- Hulevesiselvitys ja tulva-herkät alueet
- Pilaantuneet maat / entiset kaatopaikat
- Emätilaselvitys

Järjestetään ensimmäinen yleisötilaisuus Sevettijärvellä. Tilaisuudesta tiedotetaan noin kaksi viikkoa etukäteen kunnan internet-sivuilla sekä paikallislehdessä.

Pidetään 2. viranomaisneuvottelu, jossa käydään läpi kaavan valmisteluaineistoa.

Tehtyjen selvitysten, tilaajalta, osallisilta sekä viranomaisilta saadun palautteen perusteella laaditaan yleiskaavaluonnos, joka asetetaan nähtäville vähintään 30 päivän ajaksi valmisteluvaiheen kuulemista varten. Valmisteluvaiheen aineistosta pyydetään lausunnot viranomaisilta, ja osallisilla on mahdollisuus jättää mielipiteitä.

4.3 Ehdotusvaihe, 6/2026–10/2027

Luonnosvaiheesta saatu palaute kootaan ja laaditaan vastineet.

Yleiskaavaehdotus valmistellaan luonnosvaiheessa saadun palautteen, kunnan kanssa järjestetyn työpalaverin pohjalta, sekä valmisteluvaiheessa laadittujen selvitysten pohjalta.

Järjestetään toinen yleisötilaisuus Sevettijärvellä. Tilaisuudesta tiedotetaan noin kaksi viikkoa etukäteen kunnan internet-sivuilla sekä paikallislehdessä. Yleisötilaisuudessa esitellään kaavaehdotuksen keskeinen sisältö ja luonnosvaiheen jälkeen tehdyt keskeisimmät muutokset kaava-aineistoon.

Kaavaehdotus käsitellään kunnan päätöselimissä, jonka jälkeen kaavaehdotus asetetaan nähtäville vähintään 30 päiväksi. Nähtävillä olon aikana osallisilla on mahdollisuus jättää muistutus kaavaehdotuksesta. Yleiskaavaehdotuksesta pyydetään viranomaislausunnot.

4.4 Hyväksyminen, 11/2027–2/2028

Kaavaehdotuksesta annettuihin lausuntoihin ja muistutuksiin laaditaan vastineet.

Pidetään 2. viranomaisneuvottelu, jossa käsitellään saatua palautetta ja viranomaiskannanottoja.

Kaava-aineistoon tehdään palautteen pohjalta tarkistukset. Kaavaehdotus käsitellään kunnanhallituksessa ja esittää sen kunnanvaltuustolle hyväksyttäväksi.

Pidetään valtuustoseminaari, jossa esitellään kaava-aineisto keskeisiltä osin, keskustellaan kaavaratkaisusta ja vaikutustenarvioinnista sekä vastataan valtuutettujen kysymyksiin.

Kunnanvaltuusto hyväksyy kaavan ja kunta tiedottaa kaavan hyväksymisestä.

Hyväksymispäätöksestä voi tehdä valituksen hallinto-oikeuteen 30 vrk kuluessa päätöksestä.

4.5 Kaavan voimaantulo

Kaava kuulutetaan lainvoimaiseksi, jos kaavan hyväksymispäätökseen ei haeta muutosta valituksella hallinto-oikeuteen.

5 Osalliset

5.1 Osalliset

Alueidenkäyttölain 62 § mukaan kaavoitukseen osallisia ovat alueen maanomistajat ja ne, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa. Lisäksi osallisia ovat viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään. Osallisilla on mahdollisuus osallistua kaavan valmisteluun, arvioida kaavan vaikutuksia ja lausua, kirjallisesti tai suullisesti, mielipiteensä asiasta.

Kaavoituksessa käsitellään seuraavien tahojen toimialaa:

- Kiinteistönomistajat
- Ne, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa:
 - Kaavan vaikutusalueen asukkaat, yritykset ja elinkeinonharjoittajat, virkistysalueiden käyttäjät, kaavan vaikutusalueen maanomistajat ja haltijat
- Viranomaiset, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään:
 - Inarin kunta: Tekninen lautakunta, terveydensuojelu
 - Arktisen Lapin ympäristönsuojelu
 - Kolttien kyläkokous
 - Näätämön paliskunta

- Vätsärin paliskunta
- Paliskuntain yhdistys
- Saamelaiskäräjät
- Metsähallitus
- Lapin aluehallintovirasto
- Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
- Lapin liitto
- Lapin hyvinvointialueen pelastustoimi
- Saamelaismuseo Siida
- Suomen Erillisverkot Oy
- Traficom
- Väylävirasto
- Luonnonvarakeskus Luke
- Fingrid Oy
- Yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään:
 - Asukkaita edustavat yhteisöt kuten asukasyhdistykset sekä kylätoimikunnat
 - Tiettyä intressiä tai väestöryhmää edustavat yhteisöt, kuten luonnonsuojeluyhdistykset ja riistanhoitoyhdistykset, mm. Inarin luonnonystävät ry
 - Elinkeinonharjoittajia ja yrityksiä edustavat yhteisöt
 - Muut paikallisella tai alueellisella tasolla toimivat yhteisöt kuten tienhoitokunnat ja vesiensuojeluyhdistykset
 - Erityistehtäviä hoitavat yhteisöt tai yritykset kuten energia- ja vesilaitokset; Inergia / Tunturiverkko Oy, Digita Networks Oy, Elenia, Telia Finland Oyj, Elisa Oyj

Osallisten listaa täydennetään tarvittaessa.

5.2 Osallistuminen

Osallisilla on mahdollisuus osallistua kaavan valmisteluun, arvioida kaavan vaikutuksia ja lausua, kirjallisesti tai suullisesti, mielipiteensä asiasta. Mielipiteen ja muistutuksen voi antaa kaavan nähtävillä olon aikana kaavaluonnos- ja kaavaehdotusvaiheessa. Kaavasta pyydetään viranomaisilta lausunnot valmisteluvaiheessa, luonnosvaiheessa sekä ehdotusvaiheessa.

Kaavoituksesta ja sen eri vaiheista kuulutetaan ja tiedotetaan Inarin kunnan ilmoitustaululla internetsivuilla ja paikallislehti Inarilaisessa.

6 Vaikutusten arviointi

Yleiskaavan vaikutuksia arvioidaan alueidenkäyttölain sekä maankäyttö- ja rakennusasetuksen mukaisesti.

Alueidenkäyttölain (9 §) mukaan kaavan tulee perustua kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin. Kaavan vaikutuksia selvittäessä otetaan huomioon kaavan tehtävä ja tarkoitus.

Kaavaa laadittaessa selvitetään tarpeellisessa määrin suunnitelman ja tarkasteltavien vaihtoehtojen toteuttamisen ympäristövaikutukset, mukaan lukien yhdyskuntataloudelliset, sosiaaliset, kulttuuriset ja muut vaikutukset. Selvitykset tehdään koko siltä alueelta, jolla kaavalla voidaan arvioida olevan olennaisia vaikutuksia.

Maankäyttö- ja rakennusasetuksen (1 §) mukaan alueidenkäyttölaissa tarkoitettuja kaavan vaikutuksia selvittäessä otetaan huomioon aikaisemmin tehty selvitykset sekä muut selvitysten tarpeellisuuteen vaikuttavat seikat. Selvitysten on annettava riittävät tiedot, jotta voidaan arvioida suunnitelman toteuttamisen merkittävät välittömät ja välilliset vaikutukset:

- 1) ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön;
- 2) maa- ja kallioperään, veteen, ilmaan ja ilmastoon;
- 3) kasvi- ja eläinlajeihin, luonnon monimuotoisuuteen ja luonnonvaroihin;
- 4) alue- ja yhdyskuntarakenteeseen, yhdyskunta- ja energiatalouteen sekä liikenteeseen;
- 5) kaupunkikuvaan, maisemaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön;
- 6) elinkeinoelämän toimivan kilpailun kehittymiseen.

7 Yhteystiedot

Lisätietoja kaavoituksesta antaa Inarin kunta:

osoite: Piiskuntie 2, 99800 Ivalo

Tekninen johtaja Reetta-Mari Tammela
 sähköpostiosoite: reetta-mari.tammela@inari.fi
 puhelin: 040 655 1611

Kaavoitusinsinööri Venla Jomppanen
 sähköpostiosoite: venla.jomppanen@inari.fi
 puhelin: 040 621 3823

Kaavaa laativa konsultti:

Sweco Finland Oy

Kaavoitusarkkitehti Elina Marjakangas, YKS-
 sähköposti: elina.marjakangas@sweco.fi
 puhelin: 040 827 1160

Suunnittelupäällikkö Jenny Jungar, YKS-564
 sähköposti: jenny.jungar@sweco.fi
 puhelin: 040 649 5260